

SEÇİLMİŞ YARGI KARARLARI

ÖZELGELER VE GÖRÜŞLER

Tarih : 15.10.2010

Sayı : 2010/1

Firmanız için seçtiğimiz yargı kararları, özeldgeler ve görüşler aşağıda yer almaktadır.

I. YARGI KARARLARI :

1. Danıştay 9. Dairesinin Esas No:2008/946, Karar No:2008/4040 sayılı kararı :

a) Konu : Otelin tanıtım amacıyla yaptığı bedelsiz konaklamalar hakkında

b) Özet : Otelin tanıtım amacıyla yaptığı bedelsiz konaklamaların, katma değer vergisine tabi teslim ve hizmet olarak sayılamayacağı hakkında

c) İçeriği ve Görüşümüz :

50 Seri Nolu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin (A/1) bölümünde ticari hayatta ticareti yapılan mallara olan talebin artırılması amacıyla bir takım pazarlama tekniklerinin geliştirildiği, satışı yapılan malın yanında başka bir malın ayrıca bir bedel alınmaksızın verilmesinin sıkça karşılaşılan bir pazarlama tekniği olarak ortaya çıktığı, belirtilerek aşağıdaki görüşlere yer verilmiştir.

Bir malın tasarruf hakkının malik veya adına hareket edenlerce alıcıya veya adına hareket edenlere devri olarak tanımlanan teslim hükümleri çerçevesinde ticari bir işletmenin yaptığı bedelsiz teslimler de katma değer vergisinin konusuna girer. Ancak firmaların iktisadi faaliyetini genişletmesi emsal işletmelerle rekabet edebilmesi, üretim ve satışını yaptıkları mallara olan talebi koruma ve artırma amacıyla bir malın yanında başka bir mal verilmesi şekline gerçekleşen işlemlerde promosyon ürünü açısından bir bedelsiz teslim söz konusu değildir. Firmanın yarattığı katma değer içerisinde vergilenen promosyon mallarının müşterilere verilmesi sırasında katma değer vergisi hesaplanmasına gerek yoktur. Firmaların bir bedel tahsil etmeksizin tanıtım amacıyla, ürünle aynı özelliklere sahip numune mallar vermesinin katma değer vergisinin konusuna girmeyeceği ancak bu malların ticari teamüllere uygun nitelikte ve miktarda olması gerektiği belirtilmiştir.

Şirketlerin reklam ve tanıtım amacıyla hizmet verdiği, bu hizmetin işle ilgili olduğu, temsil ve ağırlamaya ilişkin bulunduğu ve karşılığında her hangi bir ücretin alınmadığı durumlarda, bu hizmetlerin söz konusu Tebliğ hükümleri kapsamı içinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

II. ÖZELGE (MUKTEZA) :

1. 05.10.2009 tarih ve B.07.1.GİB.0.02.66/6653-399 sayılı özelge :

a) **Konu** : Otelcilik faaliyeti için kiralanan binalarda emlak vergisi muafiyetinin vergisel durumu

b) **Özet** : Turizm Teşvik Kanunu hükümleri çerçevesinde emlak vergisi muafliğından gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri, işletmelerine dahil, kendilerine ait binalar nedeniyle yararlanabileceğinden, aynı maksada tahsis edilmekle birlikte kendilerine ait olmayıp işlettikleri veya kiraladıkları binalar için geçici emlak vergisi muafiyetinin uygulanmasının mümkün olmadığı hakkında

c) **İçeriği ve Görüşümüz** :

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanun'unun 5. Maddesinin (b) fıkrasında, "Turizm Endüstrisini Teşvik hükümleri dairesinde turizm müessesesi belgesi almış olan Gelir veya Kurumlar Vergisi mükelleflerinin adı geçen kanunda yazılı maksatlara tahsis ettikleri işletmelerine dahil binaları, inşaatlarının sona erdiği veya mevcut binaların bu maksada tahsisi halinde turizm müessesesi belgesinin alındığı yılı takip eden bütçe yılından itibaren 5 yıl süre ile geçici muafiyetten faydalandırılır." *Hükmü yer almaktadır.*

Konu ile ilgili olarak yayımlanan 6 Seri Nolu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin "**turizmi teşvik muafliği**" başlıklı (A/3-b-2) Bölümünün **son paragrafında**, "*Söz edilen muaflikten Gelir veya Kurumlar Vergisi mükelleflerinin işletmelerine dahil, kendilerine ait binalar faydalanabileceğinden adı geçen kişilerin kiralayıp aynı maksada tahsis edecekleri binalar için böyle bir muaflik söz konusu olmayacaktır.*" denilmektedir.

Bu açıklamalara göre, emlak (bina) vergisi muafiyeti veya istisnasından emlak vergisi mükellefleri yararlanabileceğinden emlak vergisi mükellefi olmayıp, ilgili binayı her hangi bir şekilde işleten veya kirayanların yararlanması mümkün bulunmamaktadır.

III. SORU – CEVAP :

1. **Soru** :

Turizm sektöründe otel işletmeciliği faaliyetiyle işgal eden bir limited şirketiz. Bazı müşterilerimiz onaylanmış olan rezervasyonu iptal etmekte ya da iptal etmeden

kullanılmamaktadır. Bu nedenle müşterilerden onaylama sırasında alınan bedellerin bir kısmı ya da tamamı iade edilmemektedir. Müşterilerimizden aldığımız ve geri iade

etmediğimiz bu bedeller için katma değer vergisi hesaplama zorunluluğumuz var mıdır?

2. Cevap :

Firmanıza yapılan rezervasyonlar karşılığında yapılan ödemeler, sözleşmenin iptal edilebileceği tarihe kadar iptal edilmesine rağmen yapılan sözleşmeye istinaden alınan bedel cezai şarttır. Cezai şart, borcun hiç ve gereği gibi ifa edilmemesi halinde, borçlunun alacaklıya karşı yerine getirmeyi yüklediği edimdir ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun (KDVK) konusuna girmemektedir. Çünkü, KDVK'nın 1'inci maddesi uyarınca Türkiye'de yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları katma değer vergisinin konusunu oluşturmaktadır ve cezai şart bir mal teslimi ve hizmet ifasına dayanmamaktadır.

Rezervasyon iptali durumunda ortaya çıkabilecek diğer başka bir durumda ise; şirket, seyahat acentası veya tur operatörleri tarafından rezervasyonu yaptırılan adette oda veya toplantı salonu tahsis edilerek bekletilmekte ancak şirket, seyahat acentası veya tur operatörleri, anlaşma ile belirlenen veya şirket tarafından ilan edilmiş belli sürelerden sonra rezervasyonlarını iptal ettiğinden bu oda veya toplantı salonlarının uygun koşullarda olmasa da tekrar satışa sunulmaktadır.

Şirketlerce uğranılan bu zararı telafi etmek amacı ile şirket, seyahat acentası veya tur operatörleri adına fatura düzenlenerek sözleşme gereği (cezai şart) iptal bedeli tahsil edilmektedir. Bu durumda rezervasyonu iptal edilen hizmet bir başka kişiye ifa edilebileceği için (iptal bildiriminde bulunduğu için) ortada yine bir mal teslimi veya hizmeti ifasından bahsedilemeyecektir. Bu nedenle bu durumda da aldığınız bedeller için katma değer vergisi hesaplamanız ve tahsil etmeniz gerekmemektedir.

Aldığınız rezervasyonların iptalinde ortaya çıkabilecek son durum ise belirlenen sürelerden sonra iptal edilmesi ve bu hizmetin bir başkasına satılmamasıdır. Bu durumda, rezerve edilen hizmet rezervasyonu yapan için saklı tutularak bir başka kişiye sunulmadığından dolayı ortada bir hizmet söz konusudur. Bu nedenle, tahsil ettiğiniz bedellerin hizmetin bir başkasına verilmemesi karşılığında almanız nedeniyle hizmet ifası kapsamında katma değer vergisine tabi olacaktır.

Sonuç olarak, anlaşma ile belirlenen veya şirketlerce ilan edilmiş belli sürelerden sonra rezervasyonların iptal ettirmeleri ve hizmetin tekrar başkasına satılmasına imkan veren durumlarda alınan tutarlar KDV'ye tabi olmayacaktır. Belirlenen sürelerden sonra iptal edilen rezervasyonların bir başkasına satılmasının mümkün olmadığı durumlarda ise alınan ve geri iade edilmeyen veya cezai şart olarak alınan tutarlar KDV'ye tabi olacaktır. Bu soru-cevap Vergi Dünyası Dergisinin Ekim/2010 sayısından alınmıştır.

Yararlı olması dileğiyle saygılarımızı sunarız.

Hazırlayan: Seda Özgören, SMMM
Denetçi Yardımcısı

Hasan Zeki SÜZEN (YMM)–Ekrem KAYI (YMM)